Чурапчыга күн тахсар !

САҢА ОЛОХ

Чурапчы улууһун хаһыата

2011 сыл Күлүн тутар 17 күнэ чэппиэр №35-36 (10284-10285)

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫНЬЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

2011 – Тыа хаһаайыстыбатын сыла

БОЛҔОЙУҤ – АКЦИЯ!

Улууска тыа хаһаайыстыбатын үлэтин ыытыыга кэлиэҕи кэмҥэ кыра кыамталаах трактордары туһаныы сыллата кэҥээн иһэр. Итиэҕэ уонна да атын техниканы, оборудованиены биһиги улууспутугар "Туймаада-Лизинг" лизинговай компания "Байыллыат" атыылыыр ситим поҥуо хаачыллар. Аспыт сыл түмүгэтэрин туһунан бу ситим салайааччыта Гаврил Гаврильевич Лебедев билиһиннэрэр:

–2010 сылга барыта 62 "Синтай-220" тракторы, МТЗ-82 тракторы, 1 ПАЗ автобуһу, 1 полистиролбетон оҥорор линияны, тракторга холбонор араас тэриллэри - суханы, охсору, мунньары, фрезаны, пресс-подборщигы, о. д. а. атыылаата. Ити быыырыыҥҥы кэрдэрүүтээҕэр 1,5 төгүл үрдүк. Толору төлөөн, эбэтэр 1 сылтан 3 сылга диэри лизиҥҥэ ылыллар.

"Байыллыат" маҕаһыын аастыт сылга 8 мал. 789 тыһ. солк. атыылаата. Итиэнэ республика филиалларыгар иннинги кэрдэрүүлээххэ киирдэ. Трактордар, массыыналар сапчаас чаастара, тангассап, бородууката, о. д. а. атыыланаллар. Хайыһар сезона саҕаламмытыгар, хайыһар бачыыҥката, крепление, хайыһар, торуоска атыыга киирдэ.

Дьон-сэргэ "Синтай" мааркалаах тракторы улаханнык биһирэбэт. Атыыга барар, ыларга да баҕалаах элбэх. Оттон атыыга малдьы баар буолуоҕа. Сыаната 131 тыһ. 908 солк. Биэр сыл болдьоххо лизиҥҥэ ылыахтарын сиҥ. Бастаан 80 тыһ. төлөүүллэр, ордугун сыл устата биэрэллэр. Саҥа "Синтай-304" мааркалаах 30 ат күүһэ күүстээх 4 кылүөһэтэ тэҥнэ эрийэр, кабиналаах трактор атыыга тахыста. Сыаната 308 тыһ. 622 солк. «Довгвен» трактор базатыгар оҥоһуллубут. Нэһилиэнньэ сайдыгатыгар тыа хаһаайыстыбатыгар тутуллар техниканы, сапчаас чаастары, трактор холбонор тэриллэри аҕалыахпытын сөп. Саҥа предприниматель (ИП) буолааччылар наадалаах оборудованиены сакаастаан ылыахтарын сиҥ. "Туймаада-Лизинг" ЛК саҥа тэриллэр сайыллыктарга, кыһынтыы фермаларга бары оборудованиелары аҕалан биэрэр.

Күлүн тутар 10 күнүттэн ыам ыйын 10 күнүгэр диэри "Туймаада-лизинг" ЛК тэриллибитэ 15 сылынан сибээстээн "Сайыҥҥыга хотуургун баллыкпыт, трактор ыларга мус!" диэн акция ыытар. 10 тыһ. үөһэ суумалаах табаары (трактор, массыына сапчаас чаастара, о. д. а. табаарлар) ылбыт чэпчэки мустаххына, "Синтай-220" трактор сүүйэр лотереятыгар тиксэҕэр. Оттон 5 тыһ. солк. үөһэ буоллаҕына "Минскэй" мотоцикл, 2 тыһ. солк. үөһэ буоллаҕына 5 тыһ. солк. суумалаары ыларга 15 устуука сертификат бэриллэр, 1 тыһ. солк. үөһэҕэ 500 солк. суумалаах 15 устуука сертификат бэриллэр. Бу этиллибит болдьоххо атыыланар суумаҕар биирдэ эбэтэр хаста да атыылаһыахһын сиҥ.

Биһиги өгөбүтүнэн туһаныҥ! Акцияҕа актыыбынайдык кыттыҥ! **Биһиги аадырыспыт:** Мещеряков аатынан уулусса 18-с "а" нүөмэрэ. "Арчы" үөрэтэр киин уонна РКЦ икки ардыларынааҕы уулуссанан аллараа кирэҕэр.

Кэпсээтэ
Алексей СЛЕПЦОВ

ПРОГРАММА

личного-командного чемпионата Республики Саха (Якутия) по вольной борьбе на призы Н.Н.Тарского, в зачет комплексной спартакиады Республики Саха (Якутия)

17 марта 2011 г.

10.00-16.00 Мандатная комиссия.

16.00-17.00 Заседание судейской коллегии с представителями команд.

17.00-17.30 Медицинский контроль участников весовых категорий: 55 кг, 66 кг, 84 кг, 120 кг.

18 марта 2011 г.

09.00-13.00 Предварительные встречи в весовых категориях 55 кг, 66 кг, 84 кг, 120 кг.

13.00-14.00 Перерыв.

14.00-15.00 Продолжение встреч в весовых категориях 55 кг, 66 кг, 84 кг, 120 кг.

15.00-16.00 Торжественное открытие, чествование Захарова К.Н.

16.00-16.30 Медицинский контроль участников весовых категорий: 60 кг, 74 кг, 96 кг.

16.30-17.00 Взвешивание 60 кг, 74 кг, 96 кг.

16.00-19.00 Финальные встречи и награждение чемпионов и призеров весовых категорий: 55 кг, 66 кг, 84 кг, 120 кг.

19 марта 2011 г.

09.00-13.00 Предварительные встречи в весовых категориях: 60, 74, 96 кг.

13.00-14.00 Перерыв.

14.00-17.00 Финальные встречи и награждение чемпионов и призеров весовых категорий 60, 74, 96 кг.

Закрытие соревнования. Отъезд команд.

ГУ РИО «Саҥа олох» оказывает следующие полиграфические услуги:

–Распечатка и верстка;
–Распечатка фото;
–Реставрация фото;
–Обрисовка/разработка макета пригласительных;
–Обложка песенника для торжества;
–Альбом для пожеланий до 50 стр.;
–Обрисовка/разработка макета визитки;
–Дизайны календарей.

«Олоҥхо ойуулара. Өйнөрүнэн кыраскалаа» сахалыы олоҥхо ойууларыгар олоҕуран оҥоһуллубут оҕолорго аналлаах бэртээхэй раскраска кинигэтин «Саҥа олох» РИХ ГУ дьиэтиттэн калан ылыаххытын сөп. Сахалыы ойууларыгар сэргээн, оҕолоргутун олоҥхо дьикти уобарастарынан сайыннарыҥ, үөрэтиҥ, сахалыы сайдам санааҕа салайыҥ!

АКБ "АЛМАЗЭРГИЭНБАНК" ОАО

УСЛОВИЯ ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ ПОТРЕБИТЕЛЬСКИХ КРЕДИТОВ НА НЕОТЛОЖНЫЕ НУЖДЫ ФИЗИЧЕСКИМ ЛИЦАМ В АКБ "АЛМАЗЭРГИЭНБАНК" ОАО

	Срока кредита	Процентные ставки, годовых	Сумма	Обеспечение	Комиссионный сбор	Периодичность погашения основного долга /способ расчета платежей
«Денежный» кредит	до 3-х лет	22% - с обеспечением, 26% - без обеспечения до 300 000 руб.	до 3 000 000 рублей	- до 300 000 руб. - поручительство физического лица или поручительство юридического лица или залог имущества; - от 300 001 руб. - поручительство 2-х физических лиц или поручительство юридического лица или залог имущества;	нет	Ежемесячно равными долями дифференцированные платежи
«Бонусный» кредит (для лиц, имеющих положительную кредитную историю*)	до 3-х лет	20%	до 3 000 000 рублей	- до 500 000 руб. - без обеспечения; - от 500 001 руб. - поручительство 2-х физических лиц или поручительство юридического лица или залог имущества;	нет	Ежемесячно равными долями дифференцированные платежи
«Корпоративный» кредит (для лиц, обслуживающихся по корпоративным зарплатным проектам)	до 3-х лет – в г. Якутск до 5 лет – во всех ДО в районах РС(Я)	18%	до 3 000 000 руб.лей	- до 500 000 руб. - без обеспечения; - от 500 001 руб. - поручительство 2-х физических лиц или поручительство юридического лица или залог имущества;	нет	Ежемесячно равными долями дифференцированные платежи
«Комфортный» кредит (для лиц, имеющих пенсионные поступления на лицевой счет в Банке)	до 3-х лет – в г. Якутск до 5 лет – во всех ДО в районах РС(Я)	18%	до 3 000 000 руб.лей	- до 500 000 руб. - без обеспечения; - от 500 001 руб. - поручительство 2-х физических лиц или поручительство юридического лица или залог имущества;	нет	Ежемесячно равными долями дифференцированные платежи
«Пенсионный» кредит (для неработающих пенсионеров, имеющих пенсионные поступления на лицевой счет в Банке)	от 3 до 18 месяцев	18 % - при страховании жизни 20% - при отсутствии страхования жизни	от 10 000 руб. до 100 000 руб.	Без обеспечения	нет	Ежемесячно равными долями дифференцированные платежи

- 500 000 руб. - для лиц, обслуживающихся на корпоративном зарплатном проекте Банка; лиц, имеющих положительную кредитную историю и лиц, имеющих пенсионные поступления на лицевой счет в Банке;
- 300 000 руб. - для остальных лиц.

Необходимые документы (возможно предоставление дополнительных документов по запросу банка):
1. Копия паспорта гражданина РФ (все листы) с предъявлением оригинала документа;
2. Копия трудовой книжки, заверенная работодателем;
3. Справка о доходах по форме 2-НДФЛ за последние 6 месяцев.

Основные требования к Клиенту:
Регистрация в пределах района (улуса), где зарегистрирован соответствующий дополнительный офис.
1. Наличие постоянного места работы и /или дохода;
2. Возраст Заемщика на момент выдачи кредита должен составлять не менее 23 лет, и не должен превышать 65 лет на момент погашения кредита;
3. Возраст поручителей на момент выдачи кредита Заемщику должен составлять не менее 23 лет, и не должен превышать 65 лет.

Конкурс

ГЕРМАНИЯҔА СТАЖИРОВКАЛАНАР БЫРААБЫ ЫЛЛА

Кулун тутар 3-4 күнэригэр Дьокуускай куорат 11 №-дээх профессиональнай лицейин базатыгар республика профессиональнай үөрэхтээһинин үөрэнээччилэрин эйгэстарыастыбаларын көрүүтэ "Массыынаны оромуонньаһын бастыҥ слесаря" конкурс бэрт тэрээһинэхтик ыытыллыбыта.

Бу күрэхтэһиигэ Одьулуунаадыы 14 №-дээх лицейтэн биир сыллаах "Автомеханик" бөлөҕүр үөрэнэр Одьулуунтан төрүттээх Ставислав Павлов ситиһиилэхтик кыттыбыта. Ставислав лицейга теория уруогар, производственнай дьарыкка, үөрэҕи таһынан туту биэбитин-көрбүтүн көрдөрдө. Конкурс кыттааччылара барыта дааҥны үрдүк балаһанньактэр, чахчы да бастыҥнар. Барыта 12 уол олус үчүгэй аналлыны тантыарыбыт араас станнастардаах, техникалардаах, оборудованиелаах Мирнэй, Нерюнгри, Алдан куораттартан, үрдүк үгүһүнү ылар кэнэҕэскэ амма, Ханғалас сиригэр кэлбиттэр.

Ставислав маастара, РФ профессиональнай үөрэхтэһиинин бочуоттаах үлэһитэ А.А.Седалищев, старшай маастар, РФ профтехүөрэхтэһиинин бочуоттаах үлэһитэ С.Д.Дьячков, теория преподавателэ, РФ профтехүөрэхтэһиинин туйгуна Д.Г.Ильин күрэхтэһии хайдах барбытын биһиэхэ сөпкөнин кэпсээтилэр. Ол курдук, бастакы түһүмэххэ үтэс курдук байалэрин билиһиннэрбиттэр. Ставислав үс колүөҕэ суоппардар дьиэстиллэрын сөпкөнин кэккэлэр хаартыскаларыттан Чуранчы улууһун сирин-дойдутун, үлэһит дьонун-сэргэтин, төрөөбүт нэһилиэгин ситиһиитин билиһиннэрбитигин дьүүлүүгэ субэ олус интэриэһиргэбит этилэр. 50 баал тэҥэ 42-тэн бэлэм бэрбит. Салгыы теорияҕа тестированиены аастыттар. Ставислав куруук массыынаны хатыһар, ааҕар буолан уонна уопуттаах преподавателлэргэ үөрэнэн, 50 баалтан 48-ны ылан, кыайыылаахтар кэккэлэригэр биэтэгин кэлбит.

Үһүс түһүмэххэ слесарнай операциялары оҥорбуттар. Манна биһиги уолбут түргэнник уонна хачыстыбалаахтык оҥорон эмиэ иккис миэстэҕэ тахсыбыт. Төрдүс түһүмэх - саамай үһүн уонна уустук. Уолаттар практическай сорудаҕы толорбуттар. Стас бэйэтэ холку, лоп-баачча буолан, ыксаабакка, толкуйдаан сорудаҕын бириэмэтигэр бүтэрэн, 50 баалтан 33 баалы ылан түмүккэ 140,2 баалланан бастакы миэстэҕэ тиксибит.

Бэһис быһаарыылаах түһүмэххэ уопсай баалы 120 оҥорбуттар Дьэ, долгуйуу улахана буолбут. Күрэхтэһиигэ кими да чугаһаппаттар, быраабыла оннук. Балтараа чаһынан уолаттар сорудахтарын бүтэрэн, дьүүллүүр субэ түмүгү таһаарбыт. Түмүккэ биһиги уолбут 120 баалтан 99 баалы ылбат уонна кыл-мүчүү 0,8 очконан кыайыылаахтан хаалан, иккис миэстэҕэ тиксибит. Бастакы миэстини Дьокуускайтан 11 №-дээх лицей студена Владимир Иванов ылбыт, үһүскэ биһиги уолбут кэккэлэстэн Верхоянскайтан Антон Перегонцев тахсыбыт.

Үс бириистээх миэстэҕэ тиксибит конкурсаннарга массыына оромуонун слесарын 4-с разрядын, оны таһынан Дьокуускай куоракка 3 тэриллэр үлэ миэстэтин биэрбиттэр. Биһиги Стаспыт эдэр маастар Михаил Саввинскай СР Профессиональнай үөрэхтэһиинитэ министрэ Ю.С.Куприяновтан Германияҕа ый устата стажировкаҕа барар сертификаты тутуллар. Уолаттар Германияҕа эрэ оҥоһуллар туйгун технологиялаах массыына заводтарыгар аныы үөһэ массыыналарын оҥорорго уонна оромуонньуурга үөрэнэллэр. Стас Павловынан лицей салаатата уонна коллектива сэҥэрдэхтик кэпсэ тутта-тар.

М.Г.КОЛЕСОВА,
Одьулуунаадыы 14 №-дээх лицей методиһа.

Амма орто оскуолата тэриллибитэ 80 сыла

ҮЛЭНЭН ИИТИИГЭ КЫҺАБЫТ ТУҺУЛАНАР

Бу 80 сыл устата киэҥ эйгэлээх, дириҥ билиилээх-көрүүлээх, бэйэлэрин үлэлэрин олус ытыктыыр, үөрэнээччилэр билиини ылалларыгар бэйэлэрин үлэлэригэр ирдэбиллээх бастыҥ учууталлар үлэлээбэтэр, оскуола үлэлээбит сылларын устатыгар норуот хаһаайыстыбатын араас салаа үлэлэригэр, наука эйгэтигэр улууска, республикаҕа биллилээх үлэһиттэр үүнэн тахсыбыттара.

Кинилэр ортолоругар дегдамега киллилэн, сэттэ кылаастаах оскуоланы бүтэрэн, салгыы үөрэнэн сөбүлүүр идэлэрин баһылаан, республика киин туттар дьоно бааллар: Мунхалов А.П. - РФ үтүөлээх худуоһунньуга, Кладкин В.М. - Социалистическай Үлэ Геройа, Миронов Д.М. - юридическай наука доктора, Пермяков Н.С.- тыа хаһаайыстыбатын доктора, Аргунов С.С.- Саха Республикатын үтүөлээх экономиһа. Биэр дойдулаахтарбыт Максимов И.Е. - сахаларга салгах нэлэйэх, технической наука кандидата, Гермогенова М.Д. - педагогическай наука кандидата, Ноева А.В. - РСФСР профтехүөрэхтэһиинин үтүөлээх үлэһита, Кожуров М.Г. - САССР үтүөлээх тренэрэ, Максимов Е.К. - медицинскай наука кандидата, Васильева-Ядрихинская Л.С. - педагогическай наука кандидата, Васильева А.А. - ветеринарнай наука кандидата, Яковлев С.И. - "Чуранчы улууһа (оробуона)" МТ баһылыга уонна да атыттар.

Араас сылларга оскуола директордарынан, сэбиэдиссэйдэринэн 25 кэмҥэ үлэлээн ааста. Кинилэр ортолоругар Саха Республикатын народнай суруйаачыта Соловьёв В.С. - Болот Боотур, РСФСР үөрэҕириитин туйгунара бастакы сэбиэдиссэй Фомин М.Д., РСФСР үөрэҕириитин үтүөлээх үлэһитэ Чечебутов Д.П., Саха Республикатын үтүөлээх тренэрэ Кожуров М.Г. уодаһ. бааллар.

Попов П.Е. директордыыр кэмэтэр 1937 сылларга тутуллубут дьиэ кыараан салгаммыта, учууталлар уопсайдара тутуллубута. Чечебутов Д.П. кэмигэр нэһилиэккэ 320 миэстэлээх сайга оскуола тутуллубута, оскуола кабинетнай системаҕын үөрэтиигэ оробуочага бастакынан киирбитэ, оробуон, республика таһымнаах семинардар оскуола базатыгар буолбуттара. 75 миэстэлээх типовой интернат дьиэтэ, пионерскай лааҕыр тутуллан үлэҕэ киирбиттэрэ.

Оччолорго Мырылаҕа, Суодаччыга, Одьулуунтга орто оскуолалар суох буолаллар, ол нэһилиэктэр оҕолоро Мындаҕайга үөрэнэллэрэ. Үөрэтии, иитии хаачыстыбата латыа тупсубута, предметнай олимпиадаларга, спортивнай күрэхтэргэ ситиһиилэр үрдөбиттэрэ. Педколлектив түмсүүлээхтик, айымньылаахтык ылсан үлэлээбит кэмэҕэ эта Максимов В.А. директордыыр кэмигэр политехнической үөрэхтэһиин, оскуолаҕа үөрэнэ сылдьан маассабай иллэҥ ылыы политиката турбута. Уолаттар тракторист, кыргыттар инстаныыр идэтин баһылаабыттара.

1981 сылларга Арыылаах аҕыс кылаастаах оскуолатыгар директордыы олордоҕуна, РОНО сэбиэдиссэйэ Неустроев В.М. бириэһиинэн Амма орто оскуолатыгар директорынан ананан үлэлии киирбиттэм. Бастакы педсоветкэ "Оҕону үлэнэн иитии" диэн проблеманы туруоран, былаан оҥостон үлэбин саҕалаабытым. Бастатан туран, производственнай комплексы, өр сайыннэгы сыныһанар базатын тутуу саҕаламмыта. Бу тутуулар олохсо киирэннэр, оҕону үлэнэн иитии сөптөөхтүк барбыта. Дмитрий Михайлович салайар "Эрчим" үлэ-сыныналлаах лааҕыра улууска бастаабыта, республикаҕа хаста да II-III-с миэстэлэргэ тахсыбыта, МТЗ-82 трактордаан парадаламмыта. Оскуола улууска бастаныыр хаттыыста үүнэрэллэр, 50 ыанньык ынаҕы, 40 бороону интенсивнэй уоттуута ылсан үлэлээбитэ.

Оччолорго Мырылаҕа, Суодаччыга, Одьулуунтга орто оскуолалар суох буолаллар, ол нэһилиэктэр оҕолоро Мындаҕайга үөрэнэллэрэ. Үөрэтии, иитии хаачыстыбата латыа тупсубута, предметнай олимпиадаларга, спортивнай күрэхтэргэ ситиһиилэр үрдөбиттэрэ. Педколлектив түмсүүлээхтик, айымньылаахтык ылсан үлэлээбит кэмэҕэ эта Максимов В.А. директордыыр кэмигэр политехнической үөрэхтэһиин, оскуолаҕа үөрэнэ сылдьан маассабай иллэҥ ылыы политиката турбута. Уолаттар тракторист, кыргыттар инстаныыр идэтин баһылаабыттара.

1981 сылларга Арыылаах аҕыс кылаастаах оскуолатыгар директордыы олордоҕуна, РОНО сэбиэдиссэйэ Неустроев В.М. бириэһиинэн Амма орто оскуолатыгар директорынан ананан үлэлии киирбиттэм. Бастакы педсоветкэ "Оҕону үлэнэн иитии" диэн проблеманы туруоран, былаан оҥостон үлэбин саҕалаабытым. Бастатан туран, производственнай комплексы, өр сайыннэгы сыныһанар базатын тутуу саҕаламмыта. Бу тутуулар олохсо киирэннэр, оҕону үлэнэн иитии сөптөөхтүк барбыта. Дмитрий Михайлович салайар "Эрчим" үлэ-сыныналлаах лааҕыра улууска бастаабыта, республикаҕа хаста да II-III-с миэстэлэргэ тахсыбыта, МТЗ-82 трактордаан парадаламмыта. Оскуола улууска бастаныыр хаттыыста үүнэрэллэр, 50 ыанньык ынаҕы, 40 бороону интенсивнэй уоттуута ылсан үлэлээбитэ.

Министерствдии олорон хаалар министерствдии олорон хаалар министерствдии олорон хаалар

2011 – Тыа хаһаайыстыбатын сыла

АҔЫС УЛУУЊУ ҮҤУОР АЙАН

Кулун тутар 2-8 күнэринэр улууспут аатыттан "Чурапчы" ТХПК делегациятa 8 (Чурапчы, Мэнэ-Хаҥалас, Дьокуускай, Горнай, Бүлүү, Үөһээ Бүлүү, Нүрба, Сунтаар) улуустарын үҥуордаан алмаастаах Мирнэйгэ тиийэн, көрөн-истэн, ыалдьыттаан кэллэ. Сырыы сүрүн сыалынан үлэҕэхамыыска уопут атастаһыыта, кооператив аһын-үөлүн илдьэн атыылаһыын уонна аатырар Мэҥэдьэк боруода сылгыларын атыылаһыны этэ.

Делегация составыгар кооператив бырабыыланныатын председателэ А. Т.Ноговицын (салайааччы), бырабыыланнаа чилиэттэрэ И. В. Ануфриев, В. М. Ядрихинскай, А. И. Сивцев, А. Е. Сивцев, В. В. Смирников, Е. Ф. Попов, Е. П. Лебедева, С. И. Михайлова, В. М. Константинов уонна бу суруйуу автора корреспондент быһыытынан сырыттыбыт. Олору таһынан ас-үөл атыылаачыллар туска бөлөҕүнэн барбыттара.

Бу айан туһунан хайдах баарынан сүрүн сүрүннэрин суруйдахха маннык.

компаниянаы хаачыыстар эбит.

НЬУРБА-МААЛЫКАЙ

Делегация составаабыттан сылгы атыылаһыыгытар сыһыаннаах 6 киһи биир хонук эрдэҕэн, кулун тутар 2 күнүгэр түүн Ньурбаҕа тиийэн хонноубут.

Ньурба Дьокуускайтан 812 км ыраах сытар. Улууһун нэһилиэнньэтэ 25,5 тыһ. киһи, оттон 10,2 тыһ. Ньурба куоратыгар олорор. Сүрүн дьарыктара – тыа хаһаайыстыбата уонна промышленность. "Алроса-Ньурба" ААО Саха сиригэр алмаһын 30 %-ын хостуур. Икки хайа байытар комбинаттар, алмаһы кырыыламыр, минеральнай уунукутар собуоттар, птицефабрика үлэлииллэр.

Биһиги оруобуна кулун тутар 3-4 күнэринэр сылгы иитиитигэр региональнай научнай-практическай конференцияҕа түбэһэн мантайбыт күн Ньурба куоратыттан 10 кэстээх Бордонг нэһилиэгин кэлиппэр. Маалыкайга тиийдибит. Бу 2 тыһыынча көрөнгө нэһилиэнньэлээх дэриэбиҥэр Степан Васильев аатынан племенной сылгы собуотун базатыгар конференция ыытыллыбына. Эбиэккэ диэри Мэҥэдьэк боруода сылгы бэлыстапката, ат сүүрдүүтэ, дьаарбанҕа тэриллибэ. Конференцияҕа Бүлүү эҥэр улуустар сылгы хаһаайыстыбаларын салайааччылара, специалистара, быһаччы үлэлиир сылгыһыттар уонна Дьокуускайтан тыа хаһаайыстыбатын министрин солбуйааччы Н. С. Афанасьев, Тыа хаһаайыстыбатын институтун директора, ветеринарнай наука доктора профессор М. П. Неустроев, докторлар Р. В. Иванов, В. Р. Дарбасов, республика үтүөлээх зоотехниктара, саха сылгытын иитиитин энтузиаһа, 84 саастаах Е. В. Местников уо. д. а. сырыттылар.

Конференцияҕа сылгыны иитии туһунан элбэх саналар этилиннилэр. Чурапчылартан миэхэ тыл биэрбиттэригэр бэйэм саналарбын эмиэ тиэртим. Иккис күн Ньурба куоратыгар конференция салгыы ыытыллыбына. Онно иһиттэххэ, Сахабыт сиригэр сылгыны иитиигэ улахан суолта бэриллэн иһэрэ, ол иһигэр саха боруода сылгытын таһынан Мэҥэдьэк сылгыта диэн туспа боруода быһыытынан Россияҕа биллиллибитин туһунан кэпсээнэ. Дьэ онон.

МЭҤЭДЬЭК БОРУОДАТА

Бу туох, хантан, хайдах үөскээбит сылгы эбитий? Ону ырыахтан саҕалаатахха, быыһыр Мунньан Дархан саҕаттан нууччалар кэлбиллэригэр үгүс сахалар Өлүөнэ диэкиттэн Бүлүү сүнньүгэр ыһыахтарын, сылгыларын илдьэ көһөн тиийбиттэр. Сүрүн таһаҕас таһар, ыраах-чугас айаннаыр кэлэйэрүнэн, бэллэн турар, саха ата буолара. Оҥю кинилэр кыахтаах өттүлэрэ Арҕаа Сибиир диэки сылдьыһаллар эбит. Ол сылдьан күүстэах, тулуурдаах, элбэх таһаҕаһы сөһөр ол диэкилэр сылгыларын атыылаһан, атастаһан аҕалан бөйөлөрин кэҥэтэн кытта хаан атастаһыыларан тупсарыы үлэтин ыыппыттар. Онтон ыла бу сүүһүнэн сылларга, кэлин Сэбиэскэй кэмгэ анал племенной үлэни ыытан Мэҥэдьэк сылгыта диэн анал боруоданы үөскэппиттэр. Бу боруода көннөрү көрүүтэ сэн-биир бэйэлиилэрин курдук эрэллэр, эт-ласка, модьу-таҕа көрүҥнээктэр. Сорох атыырдара 5 центнертэн ордуту, биэлэрэ 4,5 центнергэ тиийэ үктүүллэр үһү. Убаһаларын ыраас этэ 120-140 кг тиийэр дэһэллэр.

Биир сэрэхэбитэм диэн, племенной хаһаайыстыба буоланнар сылгыларын моонньугар "чип" диэн ыра тэриллэ укуоллаан курдук уталлар эбит. Оҥу тылбыыга хаайыы туран анал приборунан таарыйалларын кытары бу сылгы хаһан төрөөбүтүн, ийэтэ-аҕата кимиээктэрин, о. д. а. сибидиэнньэлэрэ тута көрдөрөн иһэрэ олус үчүгэй. Онон бу кыһ ыраах үөскээбит Мэҥэдьэк боруодата кинит улуустар, ол иһигэр бэйэлиилэр, чурапчылар сылгыларбытын кытары холбоһон хаан уларыгыыларга үчүгэйдэн атыны аҕалбытыгар толору итэҕэйдим.

АЛМААСТААХ МИРНЭЙГЭ

Делегация 3 бөлөҕө Мирнэй куоракка тиийэн түмүстүбүт. Бэйэлиилэр маҥнай улуус баһылыгын экономикаҕа солбуйааччы Георгий Карлович Башарин (профессор Г. П. Башарин сиэнэ) көрөн кылгастык улуус туһунан биллиэннэрдэ. Ол кэнэ компания директорын солбуйааччы С. Л. Николов уонна бэйэ дойдулаахпыт, Чурапчы Мэлдьэхсититтэн төрүттээх, Айыллаҕа харыстабылын комитетын салайааччы А. А. Данилов арыаллаан Мирнэй куоракка экскурсия оногон көрдөрдүлэр, кэпсээтилэр. Улуус 80-са тыһ. киһититтэн 35 тыһыынчата Мирнэй куоракка олороро. Маҥнай сылдьар киһиэхэ киһи көрөрө, соҕуруо элбэх эрэллэри, мин сорох өттүлэрин ахтыым.

Аатырар "Мир" карьер куорат ортотугар кэриэтэ баар. Туората (диаметра) бизрэстэттэн ордук, диринэ 600-тэн тахса миэтэрэ. Дьэ, сөҕүмэр көстүү! Ыныыктаах дириҥ, улахан хастаах! Көнюру санаатахха, үксэ киэргэл буолар быһыылаайык таайы ылаан ылаары бу үлүтэрдээх уонунан мөлүйүөн кубтаах дириҥ "умуһаҕы" хаһыахха, сир анньыгар шахта оноруоҕа, сылай куораттары, 2 ГЭһ-и, суоллары, тутуоҕа диэтэххэ миэтиэньик киһи саныам тиийбэтэ, ол эрээри бу алмаас диэн күлүмүрдэс таас олус күндүтүгэр, суолтатыгар сүгүрүйүүм улаатта.

Салгыы алмаас фабриката туттубут уутун ыраастыыр, о. д. а. объектары көрдөрөн баран куорат рынокгар аҕалыллар. Онно биирдэн үөрдүм уонна киэн тутта саныатым. Биһиги "Чурапчы" ТХПК аһын-үөлүн атыылыыр сиргэ урукхулуу халыҥ уочарат буолбут. Куорат дьоно бэрт хамаҕатык астына атыылаһалларын көрүөххэ астык. Урутаан эттэххэ, биһиги дьоммут икки күн толору атыылаан иликит бородуукталарын бүтэрбиттэр.

Куорат биир бэлиэ миэстэлиин тэйиччи турар зоопарк буолар. Анал вольердарга Канадаттан аҕалыллыбыт уһун түүлээх сөпсөбыктар, яктар, кулаһайдар, уо. д. а. кыыллар киэтилэн туралларын көрөн киһи хараҕа миэлийэр. Манна баран иһэн быйыл сайын Мирнэйгэ ыытыллыахтаах Олонхо ыһыаҕын сирин көрдүбүт эрээри мыына саныатыбыт. Биир улахан күөл хонноҕор бэрт кыра сиргэ ыытыллара быһааннаммыт.

"НОВАЙ" СОВХОЗКА

Мирнэй улууһутар, республикаҕа даҕыны соҕотох сүөһү иитиитинэн дьарыктанар "совхоз" диэн аатын илдьэ хаалбыт "Новай" совхозка сылдьыы эмиэ сонун буолла. Бу Мирнэйтэн чутас Арыылаах диэн 1,5 тыһыынча нэһилиэнньэлээх бөһүөлэккэ Бүлүү муораттан анньыгар тимирбит үксэ Туой Хайа олохтоохторун көһөрөн аҕалан "Алроса" компания үүтүнэн-этинэн дьарыктанар кэмо хаһаайыстыбатын тэрийбиттэр.

Сүөһү комплексыгар 600-чэкэ ынах ыһах бары биир таас хотонно туралларын. Дьэ, киэн уорадай! Барыта механизация, аралдьыт оторун иликкэн тарҕаталлар. Биир ынаһыксыт нолорууската–40 төбө. Молокопроводынан ыйаллар, онон үүттэрэ үрдүк хаачыстыбалаах. Биир ынахтан 2,5-3 тонналаны ыыллар. Үүттэрэ тута аттынааҕы турар үүт собуотугар тиэрдиллэр. Собуот, биллэн турар, таас тутуу. Киэҥэн-халайан, ыраас дьиэ. Үүт бородууксуйатын араастын оторуллор эбит да, үксүн 3 ыйга диэри буорту буолбат стерилизацияламмыт үүтү пакеттыыллар. Бородууксуйаларын 70 %-на "Алроса" үлэһиттэригэр буортулаах производствоҕа "вредность" иһин бэриллэр үһү.

Бу улахан сүөһү комплексын таһынан Арыылаахха обургу көтөр фабриката үлэлэн эмиэ

АСТЫЫР-ҮӨЛЛҮҮР САЛААНЫ БИЛИСИИ

Делегация биир сүрүн сорудаһан астыыр-үөллүүр салааҕа уопут атастаһыы этэ. Манна быһаччы кэпсээххэ. Биһиги делегациябытын 5 Бүлүү сүөһүн улуустарын салалталара, астыыр-үөллүүр салааларын салайаччылара олус үрдүк таһымнаахтык көрүстүлэр, саһааларын атастастылар, ордук биһиги дьоммутуттан элбэҕи туоһулаһан ыйыттылар.

Бүлүүтэ "Сыа Бүлүү" ТХПК директора А. И. Иванов утарыы суолта көрөн аралдьаан бэйэтин объектарын көрдөрда. Онтон улуус баһылыга Д. Д. Махаров «төгүрүк остуол» тэрийэн, саһаа атастаһыыга ыытыллыбына.

Үөһээ Бүлүүтэ ТХПК салайааччыта Н. И. Алексеев бэйэтин хаһаайыстыбатын биллиһиннэрдэ. Маннык киһи ордук сэрэхэтэ –киниилэр 3 хонук болдьохтоох пастеризованнай үүтү тоногон атыыласпыта көҥүл ыытыллар. Бу олус барыстаах буолуо. Холобур, 3 суукка эрэ барыахтаах үүтү аһара элбэҕи пакеттаан баран кыайан батарбатахпына харчыга туруорбаккын. Онтон ону тоногон атыылаатахпына хаһан баҕарар, ханна баҕарар илдьэн батарар кыах үөскүүр.

Нүрбаҕа сылгы мунньаһын улуус баһылыга В. М. Прокопьев бэйэтэ салайда. Манна "Алроса-Ньурба" ААО генеральнай директора саха киһитэ В. Т. Курнев сырытта. Маалыкайтан түүн төннүүтэ баһылык Владимир Михайлович биһигини бэйэтэ сиргэҕэ биир А. И. Данилов диэн саха ыччатын иитиигэ дьарыктанар интэриэһинэй киһини кытта билиһиннэрдэ. Бу киһи 20-чэ тыһы, 10-ча атыыр саха ыччатын анал вольердарга, кыракый уйаларга тутан тарҕатар. Саха сиригэр маннык дьыалаһан дьарыктанар соҕотох предприниматель эбит.

Нүрбаҕа "Байар" ТХПК-тын директора А. Н. Васильев перерабатывающай салаа объектарын барытын көрдөрдө, саһаа атастастылар. Кинилэр биир уратыларынан 600-тэн тахса миэтэрэ диринтэн минеральнай уунуку таһааран кутар собуоттаах эбиттэр.

Сунтаарга ТХУ начальнига И. Н. Корякин, "Сунтаар-Ас" кооператив председателэ В. С. Егоров көрсөннөр хаһаайыстыбаларын көрдөрдүлэр, көрсүһүү тэрийдилэр. Үүттэрин собуота сэбиэскэй кэмгэ тутуллубут 2 этээстээх таас олус улахан дьиэ эбит. Онно 17 мөлүйүөннээх сана оборудование тана сылдьаллар. Бу дьиэҕэ ыраас уунуку кутар туспа тэриллэ баарын үрдүнэн анардаас киэҥ көрүдүөрүтэр 200 киһи холкутук олорон аһыан соҕотох миэстэтэ кураанах турар курдук.

Объектарын билиһиннэрии кэнниттэн биһигини Сунтаартан чутас өрүс үрдүтэр бэс чагдаҕа биир ыыахтаах урбаанньыт оногторбут "Теҥин язык" диэн хайыһардыыр, хаҥкыллыыр, саласканан "сырыллыыр", аһыыр сирдээх, ресторааннаах сынньалаҥ кинилэр сырыттыннардылар.

Биир тыллынан, 5 улууска бары переработка объектарын көрөн элбэх саһаа, уопут атастаһыыта буоллаҕа.

ТҮМУК

Бу сырыыттан туох түмүгү оногуохха сөбүй? Делегация барбыт сыалын толору ситистэ диэххэ наада. Ол курдук, икки өттүттэн туһалаах уопут атастаһыыта тэриллиннэ, кооператив илдьибит аһа-үөлэ толору атыыланна уонна Ньурба Чаппандатыттан Мэҥэдьэк боруода 21 атыыр сонорос атыылаһыллан тиэллэн кэллэ.

Бу сылдьан тэҥнээн көрдэххэ, тыа сиригэр кыһалҕабыт барыбытыгар биирдиилээ эбит. Ол эрээри, кинилэргэ сүөһүлэрин ахсаана олус аҕыйаабыт. Холобур, сэбиэскэй кэмтэн Сунтаарга ынах сүөһү 29 тыһыынчаттан 18-һа, Ньурбаҕа 37-тэн 20 тыһыынчата эрэ хаалбыт. Астыыр-үөллүүр салаалара эмиэ тус-туспа барыталаан мөлтөөн баран, кэлин дьэ улуус үрдүнэн биир (единэй) соҕотуоскук нөҥүө түмсэн балачча сайдан эрэбит дэһэллэр. Биһигиэни олус интэриэһиргиллэр, ордук ЖСПК-лары тэрийэн туһунан Чаҕыр уонна Сылан кооперативтэрын салайааччылара С. И. Михайловаттан, Е. П. Лебедеваттан элбэҕи ыйыппыттар, сүбэлэппиттэр.

Саамай бүтэһигэр бэйэбит Чурапчыбытынан, кооперативпытынан киэн туттар санаабыт күүһүрдэ диэн бэлиэтээн кэллибит. Төрө диэтэххэ, делегацияны сир аайы улуус баһылыктарытар, улахан тэриллэлэр салайааччыларыгар тиийэ олус чиэстээн, улахан суолта биэрэн көрүстүлэр, көрдөрдүлэр, ыалдьаан сырыттылар. Ол барыта биһиги улууспут дьоно-сэргэтэ, кооператив үлэһиттэрэ, салалтабыт сыралаах, таһаарыылаах үлэбит түмүтэр атын улуустарга аптарытыанныт улаанныгын, инники кирбиигэ инэрбит туоһута буолар диэн саналаҕа кэлэбиллэ. Оны мүччү туппат, өссө сайдар туһутар барыта түмсэн, күүрэн-хааран үлэлиирбитхамсыырбыт эрэбиллэр.

Иван ПОНОМАРЕВ,
Россия Журналистарын союһун чилиэнэ.

Хаартыскаларга:
Үөһээ – делегация чилиэттэрэ. Аллараа – Мэҥэдьэк атыылаһыллыбыт соноросторо.

ПАТЕНТ

Патент - иолуок ситимин судургутуллубут көрүнэ буолар. Патеннаһын сөпкөзмэтэ, Саха Сирин Ил Түмэн депутаттарын быһаарыылларынан ыллыыллыбыт сокуонунтар олоҕуран, 2011 сыл тохсунньу ый 1 күнүттэн олоххо киирдэ.

Ол курдук, сокуон биирдиилээн предпринимателлэргэ барыта оттүлэн табыгастаах иолуок ситимин туттарга көҥүл биэрдэ.

Саҥа сокуоҥҥа киирбит 69 араас өҥөнү сөҕоруу көрүҥүлэн дьарыгырар биирдиилээн предпринимателлэргэ, сүрүннээн маннык көрүҥнэргэ: түүлээхтэн, тирититтэн иистэнниигэ,трикотаж таҥаһы тигиигэ уонна баайыыга, атах таҥаһын өрөмүннэҕиҥиигэ, кыраскалааһынтга уонна тиэйиигэ, таксилааһын, парихмахерскай уонна макияж салонун өҥөлөрүн, дьиэ туттуутун уонна өрөмүөнүн, техника өрөмүөнүн, сыбаарка өҥөтүн оҥорууга, электричествоны таҥар (электромонтаж) уонна санитарнай-техническэй өҥөнү оҥоруу уонна да атын үлэ-өҥө көрүҥнэригэр патент бэриллэр.

Патент үлэ аныгы көрүҥнэрин: тренер, спорт секциятын, репетитор, куруһуогу уонна устуудуйаны салайаачыллар, тамада өҥөтүн уонна бэлиэ түҥэннэргэ музыканан доҕуһуоллааһын көрүнэ, киинэ устар, монтаж, прокат уонна кэрдэрэр өҥөлөрү тэрийээччилэр судургутук патент ылан сөбүлүүр дьарыктарынан үлэлиэхтэрин сөп.

Патены ылыы бэрээдэгэ: Патент сыл хайа баҕарар ыйыттан бэриллиэн сөп - патент бэриллибит болдьоҕо ол ыйтан аарыллар.

Патент төлөбүрүн суумата, үлэ көрүҥүттэн көрөн араас буолар. Биирдиилээн предприниматель, дьарыгырар көрүҥүнэн көрөн, халбаҥнаабат бииргэ сууманы төлүүр.

Патент сыллааҥы төлөбүрэ предприниматель ылыан сөптөөх ("потенциально возможного к получению индивидуальным предпринимателем годового дохода" анал ыйыннаһыллан сиэттэрэн) дохуоттуттан 6 %-на буолуохтаах. Сыллааҥы дохуот төһө буолара- предприниматель үлэлиир сиригэр тутулуктаах.

Патентга көһөргө биирдиилээн предприниматель анал сайаапка быланкатын толорон, олорор сирин иолуок инспекциятыгар бииргэ ыйынназ түһэриэхтээх.

Патены толоһуҥ: Патент уопсай төлөбүрүн 1/3 патены туһаммыт күнүттэн 25 хонук иһигэр булгуччу толуохтаах. Төлөбүр хаалбыт сууматын- патент болдьоҕо бүтүөн 25 хонук иннигэр төлүөхтээх. Биирдиилээн предприниматель патент төлөбүрүн кыччатыан сөп: патент болдьоҕо бүтүөр диэри хаалбыт сууманы төлүүрүгэр, пенсия страховкатыгар төлөөбүт сууматын патент төлөбүрүттэн көҥүрэттэрэр бырааптаах. Ол эрээри, көҥүрүүр суума патент уопсай төлөбүрүттэн 50%-ттан ордук буолуо суохтаах.

Патент атын иолуоктарган туох ордуктаарый?

1. Төлөбүр суумата халбаҥнаабат.
2. Төлөбүр сууматын сонно биирдэ төлөөбөккө эрэ, иккитэ төхтүрүйэн- патентга ыйыллыбыт болдьоҕунан төлүөххэ сөп.
3. Төлөбүр сууматыттан пенсия страховкатыгар төлөммүт сууманы көҥүрэттэриэххэ сөп. Ол эрэн, патент төлөбүрүн суумата 50%-тан ордук кыччыа суохтаах.
4. Иолуок декларациятын толорор эбээһинэстэн босхолонор.

Патент атыы оруттэрэ:

1. Саҥа сокуон 346.25.1 ыстатыйатын 2.1 пууннтар ыйыллыларынан, патент төлөбүт биирдиилээн предприниматель биэстэн ордук үлэһиттэнэрэ конгуллэммэт, ол иһигэр гражданскай -правовой дуогабарынан эмиэ.
2. Биирдиилээн предприниматель бу сокуону кэтээҥкэ, патена быллыанар . Патены туһана сылдьыбыт камитэр , урут тута сылдьыбыт иолуогун төлүөхтээх. Патентга төлөбүт харчыта тонгуйбат. Биирдиилээн предприниматель патена быллыаммыта 3 сыл аастыгын эрэ кэнэҕ биирдэ, патент ылар бырааптанар.
3. Биирдиилээн предприниматель патент сууматын сороҕун төлөөн баран, үлэлээбэкэ да сылдьар түгэнигэр , патент сууматын син-бииргэ толору төлүөхтээх.

Представление отчетности через уполномоченных представителей

Представление отчетности через уполномоченных представителей предусматривает обязанность осуществлять передачу налоговой отчетности по телекоммуникационным каналам связи с обязательным наличием доверенности на уполномоченного представителя.

Требования по оформлению доверенности, иные условия урегулированы статьей 29 Налогового кодекса РФ, 185 Гражданского кодекса РФ.

Так, в доверенности указываются последовательно (ст. ст. 185 – 187 ГК РФ):

-дата и место составления доверенности. Без даты доверенность ничтожна (п. 1 ст. 186 ГК РФ);

-кто доверяет (полное наименование, ИНН, место нахождения юридического лица или Ф.И.О., паспортные данные, адрес физического лица). Для организации необходимо уточнить, кому даются полномочия - приводятся должность, Ф.И.О. законного представителя организации, на каком основании действует;

-кому доверяет (полное наименование, место нахождения юридического лица или Ф.И.О., паспортные данные, адрес физического лица);

-что доверяет - представлять интересы налогоплательщика в правоотношениях с налоговыми органами (перечень полномочий от 01 до 99);

-права уполномоченного лица. В зависимости от задач представителя следует подробно перечислить все права, которые ему могут понадобиться во взаимоотношениях с налоговиками;

-срок действия доверенности. Он может составлять не более трех лет. Если срок не указан, доверенность сохраняет силу в течение года со дня ее подписания (п. 1 ст. 186 ГК РФ);

-если уполномоченное лицо - это организация, целесообразно указать, что доверенность выдана с правом передоверия. В этом случае представитель сможет передать полномочия одному из своих сотрудников;

-дополнительно в доверенность обычно включают строку об удостоверении подписи представителя.

Уполномоченный представитель получает у Вас доверенность только при наличии следующих реквизитов:

Кроме того необходимо представить копию доверенности в бумажном виде в налоговый орган.

Кто выдает доверенность	Обязательные условия:
Юридическое лицо	- подпись руководителя организации, иного законного представителя согласно учредительным документам; - печать организации (п. 5 ст. 185 ГК РФ)
Индивидуальный предприниматель	- подпись ИП, законного представителя, - печать ИП
Физическое лицо	- подпись физического лица, его законного представителя; - нотариальное удостоверение

Уважаемые налогоплательщики!

Традиционно с началом нового календарного года стартует ежегодный декларационный марафон. Принять в нем участие и отчитаться о доходах, полученных в 2010 году, обязаны следующие категории граждан:

-индивидуальные предприниматели, нотариусы, адвокаты;

-граждане, получившие доходы от продажи имущества находящегося в собственности менее 3 лет;

-граждане, получившие доходы от продажи ценных бумаг, акций независимо от срока их владения;

-граждане, получившие доходы от сдачи имущества в аренду;

-граждане, получившие в дар недвижимое имущество, транспортные средства, акции, доли, паи от граждан, не являющихся членами семьи или близкими родственниками;

-граждане, получившие выигрыши, выплачиваемые организаторами лотерей, тотализаторов и других основания, основанных на риске игр.

С 1 января по 3 мая 2011 года они обязаны представить декларацию по налогу на доходы физических лиц формы 3-НДФЛ в инспекцию по месту жительства.

Форма декларации и порядок заполнения декларации размещена на сайте УФНС России по Республике Саха (Якутия) www.r14.nalog.ru. Также бланки деклараций можно получить в налоговой инспекции.

Граждане, на которых не распространяется обязанность по представлению налоговой декларации в период декларационной кампании с 1 января по 3 мая 2011 года, желающие воспользоваться правом на получение налоговых вычетов в связи с приобретением жилья, лечением, обучением могут подать налоговую декларацию в течение всего года.

Будут проведены выездные консультационные пункты по наслегам: Усун Кюель - 31.03.2011, Маралай - 05.04.2011, Дирин - 26.04.2011г

Во время проведения декларационной кампании работает телефон горячей линии: 42-838.

Адрес налоговой инспекции: с. Чурапча ул Курашова,2.

Время работы: с 9ч-18ч. В апреле месяце будет установлен продленный режим работы: с 9ч-20ч, в субботу с 10ч-16ч, в воскресенье с 10ч-14ч.

Внимание организаций, индивидуальных предпринимателей и глав крестьянских хозяйств, применяющих УСН, уплачивающих ЕНВД и ЕСХН!

Межрайонная инспекция ФНС России №4 по РС (Я) разъясняет, с 1 января 2011 г. организации и предприниматели, применяющие УСН, уплачивающие ЕНВД и ЕСХН, при заполнении платежных поручений на перечисление обязательных платежей должны указывать новые коды бюджетной классификации. В отношении налогов за налоговые периоды до 1 января 2011 г. (в т.ч. за 4 квартал 2010 года) применяются следующие КБК:

Наименование доходов	Коды бюджетной классификации
Налог, взимаемый с налогоплательщиков, выбравших в качестве объекта налогообложения доходы (за налоговые периоды, истекшие до 1 января 2011 года)	182 1 05 01012 01 0000 110
Налог, взимаемый с налогоплательщиков, выбравших в качестве объекта налогообложения доходы, уменьшенные на величину расходов (за налоговые периоды, истекшие до 1 января 2011 года)	182 1 05 01022 01 0000 110
Минимальный налог, зачисляемый в бюджеты государственных внебюджетных фондов (уплаченный (взысканный) за налоговые периоды, истекшие до 1 января 2011 года)	182 1 05 01030 01 0000 110
Единый налог на вмененный доход для отдельных видов деятельности (за налоговые периоды, истекшие до 1 января 2011 года)	182 1 05 02020 02 0000 110
Единый сельскохозяйственный налог (за налоговые периоды, истекшие до 1 января 2011 года)	182 1 05 03020 01 0000 110

В отношении налогов за налоговые периоды, начиная с 1 января 2011 г.:

Наименование доходов	Коды бюджетной классификации
Налог, взимаемый с налогоплательщиков, выбравших в качестве объекта налогообложения доходы	182 1 05 01011 01 0000 110
Налог, взимаемый с налогоплательщиков, выбравших в качестве объекта налогообложения доходы, уменьшенные на величину расходов	182 1 05 01021 01 0000 110
Минимальный налог, зачисляемый в бюджеты субъектов Российской Федерации	182 1 05 01020 01 0000 110
Налог, взимаемый в виде стоимости патента в связи с применением упрощенной системы налогообложения	182 1 05 01041 02 0000 110
Единый налог на вмененный доход для отдельных видов деятельности	182 1 05 02010 02 0000 110
Единый сельскохозяйственный налог	182 1 05 03010 01 0000 110

Напоминаем, при уплате налога в 14-17 разряде КБК указывается- 1000, пени-2000, штрафа-3000.

Сообщаем, что при перечислении задолженности по старым кодам БК, платежи будут отнесены Управлением Федерального казначейства РС(Я) на "невыясненные поступления".

При возникновении вопросов при заполнении расчетных документов можете обратиться в отдел учета, отчетности и анализа по телефону 41-281.

Отдел учета, отчетности и анализа
МРИ ФНС России №4 по РС (Я).

Спорт

В. П. ЗАХАРОВ БИРИИҺИН КӨРСӨ

Быйыл күлүн тутар 18-19 күнэригэр Одьулуун нэһилиэгэр 17-с төгүлүн Василий Петрович Захаров кэриэһигэр оҕолорго улуус аһаҕас чемпионата бииргэдиилээн бастыыр иһин ыыттыллар. Күрэхтэһии географията сыл аҕыйах кэтэн турар, быйылгы чемпионакка Чурапчы, Горнай, Амма, Таатта, Хангалас, Хатас улуустарыттан уонна Чурапчыттан Хайахсыт, Одьулуун, Сылаан, о. д. а. нэһилиэктэр кыталлара күүтүллэр.

Күрэхтэһии остуол теннисин федерацията (председатель Г. В. Смирников), улуустааҕы үөрэх управлениета (нач. К. К. Чичигинаров) уонна В. П. Захарова эрчиллибит, үөрэммит оҕолор спонсордааһыннарынан ыыттыллар. Тренерин үтүө аатын үйэтитэн, туйаҕын хатаран тренериннэн үлэлээбит С. Н. Баишарина, В. В. Шадрин күрэхтэһии тэрээһинигэр бэйэлэрэйэн кыталлар. Светлана Николаевна эрчийэр оҕолоро, студеннара быйылгы сылга киирэн баран кэккэ ситиһиилэннилэр. Ол курдук, Саха сирин сүүмэрдэммит хамаандатыгар киирэн Василий Румянцев, Родион Сидоров, Анатолий Ефремов, Надежда Федулова Владивосток куоракка ДВФО чемпионатыгар кыттан хамаандаҕынан иккис миэстэ буоллулар. Василий Румянцев, Сыч Владимиры кытта эр дьон паратыгар бастакы миэстэ буолан, иккиэн Россия спордун маастарын куорматтын толордулар.

Кычөвэй Павлов Аммаҕа ыытыллыбыт "Урожай" ДСО чемпионатыгар бастакы миэстэ буолла уонна абсолютнай чемпион аатын ылла.

Олунньу 24-28 күнэригэр Сүппаарга Саха Республикатын чемпионатыгар эр дьон - Р. Сидоров, К. Владимиров, А. Ефремов иккис миэстэ, Н. Федулова, С. Харитонова, С. Баишарина иккис миэстэ буоллулар. Маны таһынан Минскайдэми, Калгайынан үөрэтэрэчийэр дьарыкка сыралыттылар. Ити түмүгэр үрдүк үөрэх кыһатын студеннарын Россияҕа бастыыр иһин иккис турга Ижевскай куоракка муус устар ыйга күрэхтэһэ барыахтара.

Дьэ, ити күлүк В. П. Захаров иитиллээччилэрэ ситиһиилээхтик үлэлиихэсиһы сылдьаллар. Утум салдьар.

Герасим ПЛАТОНОВ,
Россия Журналистарын союһун чилиэнэ, спорт ветерана.

Ветеринарнай сулууспа тэриллибитэ 90 сылыгар

"СЫҺЫЫ МУҤУНАН СЫСПАЙ СИЭЛЛЭЭҔИ, ХОНУУ МУҤУНАН ХОРОҔОР МУОСТААҔЫ..."

Ити курдук саха киһитэ, алтыс тыһыынар туттар, иннибитин кэскиллиир, махтанар. Ол эбэтэр киһи аймах дьаҥ кыһалҕа иитэн, дорҕоор үлэһит күүс оҕостон, аһын-таҥаһын булунар сыалтан үйэлэр тухары олорон кэлэ, биирэ алтыһар кыһалҕын ардыгар таҥара оҕостон өр тутан куруук илдьэ сылдьан тыһыынаах олордо. Ыһах суоһу, сылгы, ыт, куоска тыһыынчанан сылларга киһиниҥ кытары ыкса ыалтаһан, олоххо биир оруоллаах курдуктар. Биирэ суох иккиһэ озорбот, иккиһэ суох бастакыта табыллыбат.

Оруобуна 250 сыл анараа өттүгэр, 1761 сыллаахха Франция хоруола Людовик XV-с дьаҥ кыһалҕын эмтиир-сэрэтэр идэлэ тэриһэр сыалтан оскуола арыйан, ветеринарияны тэрийбит. Ити курдук 2011 сылга дойдута Ветеринария сылынан биллэриллэн турар.

Биһиги Сахабыт сиригэр бастакы ветеринар идэлээх Вольдемар Рустамович Гольдман 1854 сыллаахха бириэҥнэһэ суох үлэлээбит. 1897 сылтан Россия Иҥньылаҕа министерствотынан Саха сиригэр уобаластаабы ветеринар дуоһунаһын сүгэн Сергей Яковлевич Дмитриев сабалаабыт.

Улууспутугар ветеринария тэриллэригэр дьаҥ кыһыҥсуолуур доруобуйатын ыарыылартан сэрэтэр, эмтиир үлэлэр аҕыс хабаанаахтык барбыттара. Бэйэлэрин кэмнэригэр олус үчүгэйдик, үтүө суобастаахтык үлэлээбит дьоннорбутун ахтан санаан аһаҕастыр.

1921 сыллаахха муус устар 12 күнүгэр Чурапчыга Боотуруускайы, Таатталы, Мэҥэни, Байаҕантайы хаачыллар ветеринарнай пуун аһыллыбыта. Сэбиэдиссэйинэн Михаил Иннокентьевич Кириевскай үлэлээбит. 1940 сылга диэри киһи сэбиэдиссэйдэир кэмигэр аҕыйах ахсааннаах специалистартан саҕалаан уопсай тахса киһи буолуор диэри улаатыбыта. И. А. Третьяков-1922 с., Василий Николаевич Габышев, Петр Лазаревич Попов, Алексей Михайлович Киренскэй-1925 с., Н. Д. Дмитриев-1926 с., В. Н. Березкин, А. А. Михайлов-1928-1931 сс., М. А. Гриша, М. Г. Романов, А. А. Седалищева-1936 с., о. д. а. үлэлээбиттэрэ.

Пуунга аныаан чаһынай дьиэни куортамнаспыттар, ветеринарнай амбулатория уонна кыра аптека үлэлээбит. Сүнньүнэн сэрэтэр-эмтиир үлэлэри ыыппыттар. Бу сылларга сотуун (сибирская язва), хаанырдас (экмар), ииригирии (бешенство) турбуттара. Ити курдук, Мутудай, Төлөй бөҕүөлэктэрин сирдэригэр элбэх сылгы, ынах ыалдьан өлбүт эрээри, биллэтээктэгэ диэри чопчу бу сирэҕэ, бу миэстэҕэ диэн биллибэт, ирдэкэр-көрдүүр үлэ биллэн да тохтообот. Оччотооҕу онтохуллубут докумуон кыайан хараллыбытах. Аҕа дойду Улуу сэриитин саҕана эбит.

1931 сыллаахтан 2 сыл кэриҥэ сэбиэдиссэйинэн биир дойдулаахпыт Афанасий Андреевич Михайлов үлэлээбитэ. Киһи сымыйа тыллабырыанан 1938 сыллаахха балаҕан ыйын 25 күнүгэр ытыллыбыта.

1934 сылтан Михаил Александрович Гриша сэбиэдиссэйдээбитэ. Бу кэмнэргэ сыстыганнаах ыарыылар тохтооботохтор. Материальнай базаны бөҕөргөтүүгэ Чурапчы сэлиэнньэтигэр типовой ветеринарнай амбулатория тутуллубута.

Аҕа дойду сэриитин иннинэ Чурапчы ветеринарнай сулууспата государственнай статуһу ылыбыта. 1940-1950 сылларга Х. Б. Бистимиров, киһи кэпсиппэт Д. И. Сизенко, В. Н. Егоров, М. И. Курбатова, М. И. Федорова, Д. С. Осипов, И. М. Старостин, Е. П. Андреев, О. Е. Баранкова, уо. д. а. үлэлээбиттэрэ. 1949 сыл от ыйын 1 күнүттэн улууставы ветлечебница аһыллыбыта.

1947 сыл күлүн тутар 1 күнүгэр оройуоннар икки ардыларынааҕы ветеринарнай лаборатория аһыллыбыта. Сэбиэдиссэйинэн Дмитрий Иванович Сизенко буолбута. Киһи үлэлиир сылларыгар улахан типовой лаборатория үлэҕэ киирбитэ.

1950-1960 сылларга Б. П. Михейкин, И. К. Неустроев, Д. А. Монастырев, Н. Д. Сорокин, П. Е. Петров, Е. А. Анисимова, Н. Р. Сидоров, уо. д. а. үлэлээбиттэрэ. Бу сылларга нэһилиэктэргэ ветеринарнай пуунар тутуллан баар буолбуттара, үлэ таһыма үрдэн испитэ, ветеринарнай лаборатория чинчийэр хайысхата улаатыта.

1951 сылтан врач-серолог (хааны чинчийэр специалист) штата киирүллэн, бруцеллез чинчийиллэр буолбута. Биһиги улууспут бу ыарыылартан үтүө сыраннан 1975 сыллаахха босхоломмута. Маны таһынан атын да сүөһү, сылгы ыарыылара болҕэтэнэрэ, эмп-томп аналтехниканы суоҕун үрдүнэн араас сылларга бэйэлэрин идэлэригэр бориниллээх ветеринар дьон үлэлэрин түмүгэр, эмтээн самнараллара.

1960-1970 сылларга Иван Николаевич Яковлев ыһыахтыгын бырааһынан үлэлээбитэ. Ити кэмнэргэ С. Г. Портнягина, К. К. Сивцева, С. Д. Попов, Б. Г. Тыттыһынаев, Д. С. Попова, Д. Н. Попов, А. Е. Дьячковская, уо. д. а. таһаарыылаахтык үлэлээбиттэрэ. Бу сылартан үрдүк көрөхтөөх ветеринардар элбэхбиттэрэ.

1970-1980 сс. М. А. Романова, К. В. Максимова, В. Н. Соловьев, А. К. Скрябина, П. Е. Каженкин, В. И. Сибирякова, К. В. Макарова, Е. Н. Никитина, А. Н. Пермяков, уо. д. а. совхозтар өрөгөйдөөн, сүөһүгэс далайан турар кэмигэр идэлэригэр бэриниилээхтик, дьон-сэргэ махтанар ыһна үлэлээбиттэрэ.

1980-1990 сылларга Чурапчы оройуонун ветеринарнай станцията күүһүн-уоҕун сыстыганнаах ыарыылары утары үлэҕэ уурбута. Чинчийэр-сэрэтэр, эмтиир үлэ бары көрүүгүн баһылаан, бруцеллез, туберкулез курдук ыарахан ыарыылары кыайбыттара. Ордук МПБЭ бырааһа Т. В. Антонова, Сылаҥтан Л. Ф. Васильева, Одьулуунтан А. Е. Дьячковская, Мугудайтан А. Г. Турнина, Чакыртан П. П. Флегонтов Болугурдан Б. К. Александров, Бахсыттан Н. М. Пермяков таһаарымнаах үлэлэрин баллыгыбыт.

Сыллата улуус ветеринарнай сулууспата специалистарынан хаачыллыбыта туспан, материальнай базата бөҕөргөөн испитэ. Биллэрин улууспутугар ветеринарнай сулууспа иһинэн 128 штатнай единица, 18 нэһилиэккэ ветеринарнай участоктар, пуунар уонна лечебницалар, оройуоммут кэминигэр ветеринарнай-чинчийэр лаборатория уонна ветеринарнай аптека бааллар. Бу иһиттэн 95 киһи анал ветеринарнай үөрэхтээктэр.

Кэлин уон сыл иһигэр Хоптоҕор, Сылаҥ, Болтоҥо нэһилиэктэригэр типовой ветеринарнай участоктар дьиэлэрин тутан киллэрдибит. Итиэннэ таһынан гараж, санга ыпарий, котельнай уонна 2010 сылга административнай дьиэ хоҥуората тутуллубуллар. Материальнай базабытын ити курдук сыллата ыһахпыт баарынан тупсара, кэҥээ, тутуу ыһта сатыыбыт эрээри, үбүлэҥнин суоҕа атахтыыр. Ол иһин үгүс нэһилиэктэргэ дьаһалта хоҥтуораларыгар, атын сыһыарыллыбыт дьиэлэргэ, хосторго үлэлиллэр. Түгэнинэн туһанан, бидиэхэ кемелэһер, үлэбитигэр тирэх буолар нэһилиэктэр саллаталарыгар махталбытын тиэрдэбит. 1988 сыллаахха ветеринарнай лабораториябыт дьиэтэ уонна былдьаһын, 2000 сыллаахха "Үтүө дьыала" чэрчитинэн кылгас кэм иһигэр 360 кв миэтэрэ иэннээх типовой лаборатория дьиэтин тутан үлэҕэ киллэрбиппит.

Үлэбит сүрүн сыалынан дьиэ сүөһүтүгэр, кыһылҕар, итинник таһынан дьоҥҥо уонна ыһыла уопсай доруобуйаларыгар сыстыганнаах ыарыылар тарҕамматтарыгар чинчийэн көрүү, сэрэтэр-эмтиир, сыстыгана суох ыарыылартан маассабай өлүү турбатыгар профилактика уопсай көрүнтэрии ыытыы буолар. Оҥу таһынан дьиэ кыһыллан, куурусспан, балыктан ыһыллар уонна да атын маныыкка тэнтиэх бородууксуйа дьоҥҥо куттала суох буолуутун хаачыйар, тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйата уонна сырьета государственнай стандарка эппиэттиирин ирдиир, онно сэп түбэһэр анал түмүктэргэ олоҕуран ыспыраапкалары, сэбидиэталистибэлэри, государство сакааһын, сокуоннарын, ыйаахтарын толороорго үлэлиибит. Маныык кизэг хабаанаах үлэни толоро сылдьар улууспут уонна биһиги коллективпыт кизи тутар дьоннорун аттаталыахпын баҕарабын, Чурапчыгаабы ветеринарнай-чинчийэр лаборатория директорын, Саха Республикатын тыатын хаһаайыстыбатын туйгунун А. Н. Батарианы, Саха Республикатын тыатын хаһаайыстыбатын ветеранын В. И. Сибирякованы, Саха Республикатын тыатын хаһаайыстыбатын туйгунарын Хоптоҕотооҕу ветеринарнай участок сэбиэдиссэйин А. И. Егороваиы, Чурапчы ветеринарнай управлениетын начальнигын өр кэмнэргэ солбуйабыт В. Д. Трофимованы, Бахсы ветеринарнай участоктын ветфельдшерын М. Г. Копырианы, Хоптоҕотооҕу ветеринарнай участок ветфельдшерын Н. Н. Осипова, 2010 сыл Саха Республикатын бастыҥ ветеринарнай врачын Сылаҥнаабы ветеринарнай участок сэбиэдиссэйин М. И. Новгородованы, кылаабынай бухгалтер Д. И. Макарованы Е. Н. Гуляевы, А. М. Пинигинаны, солбуллубат ветеринарнай участоктар сэбиэдиссэйдэрин Алаҕартан Н. Н. Копырины, Арылаахтан В. Д. Поповаиы, Мырылаттан У. Д. Кронникова, Мутудайтан В. М. Баишеваны, уо. д. а. Биһиги үлэһиттэрбит бэйэлэрин сыралаах, эппиэттээх үлэлэрин таһынан иллэҥ кэмнэригэр спорт араас көрүҥнэриигин дьарыктаналлар, нэһилиэк, улуус чиэһин кэмускуулэр. Ол курдук, хайыһарга спорт ветерана Е. Н. Каженкин, волейболга В. М. Баишева, М. И. Новгородова, улууска дьиэ кэргэн күрэҕэр бириистээх миэстэни ылбыт У. Д. Кронникова, эмиэ итинник күрэххэ улууска бастаабыт, Саха Республикатыгар бириистээх миэстэҕэ тиксибит Н. А. Ксенофонтов аатгарынан кэнэ туттабыт.

Дьыл-хонук аанан иһэр, сайдыы тэтимирэр. Тыа хаһаайыстыбата туруктаах буолуутугар аналлаах үлэлэр ыытыллаллар. Чурапчы улууһун тыатын хаһаайыстыбата республикаҕа бирэ бастыҥ үлэлээктэр ахсаннарыгар сылдьар. Сүрүн дьарыктыгын сүөһү, сылгы иитиитэ буолар. Киниилэр доруобай туруктаах буоллахтарына элбэх бородууксуйаны ылан, дохуот аахсан, олоҕулуут уйгута тупсара биллэр. Онуоха ветеринарнай үлэһиттэр ыллэрсэр кылаатталара улахан.

П. И. СТАРОСТИН,
Чурапчы улууһун ветеринарнай управлениетын начальнига,
Саха Республикатын тыатын хаһаайыстыбатын туйгуна.

Дополнительные выборы депутата Чурапчинского улусного (районного) Совета депутатов пятого созыва 13.3.2011 г.
ТАБЛИЦА ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫХ ИТОГОВ от 14 марта 2011г. 00:10:30
Окулунский, всего комиссий -1 (из них представили протоколы -1)
Выбирается вариантов: 1 из 5

		Всего	%%	13
	Число избирателей, внесенных в список на момент окончания голосования	750		750
2	Число бюллетеней, полученных УИК	755		755
	Число бюллетеней, выданных избирателям, проголосовавшим досрочно	0		0
4	Число бюллетеней, выданных в помещении для голосования в день голосования	453		453
	Число бюллетеней, выданных вне помещения для голосования в день голосования	31		31
6	Число погашенных бюллетеней	271		271
7	Число бюллетеней в переносных ящиках для голосования	31		31
8	Число бюллетеней в стационарных ящиках для голосования	453		453
9	Число недействительных бюллетеней	6		6
10	Число действительных бюллетеней	478		478
11	Число утраченных бюллетеней	0		0
12	Число не учтенных при получении бюллетеней	0		0
13	Ефремов Анатолий Васильевич	114	23,55 %	114
				23,55%
14	Макарова Анна Петровна	83	17,15%	83
				17,15%
15	Максимов Афанасий Петрович	102	21,07%	102
				21,07%
16	Софронов Никита Константинович	54	11,16%	54
				11,16%
17	**Тобохов Семен Владимирович**	**125**	**25,83%**	**125**
				25,83%
	Приняли участие в выборах	484	64,53%	484
				64,53%
	Приняли участие в голосовании	484	64,53%	484
				64,53%

Дата ввода	13:03
Время ввода	22:52
Число изменений / поступлений	0
Источник данных	П

БД - база данных П - протокол Т- телефон Р - радиограмма К -КОИБ
Э - комплексы электронного голосования РШ - разрешение

ГАС "Выборы" 14.03.2011 00:10
Досрочные выборы главы муниципального образования "Арылахский наслег" 13.3.2011г.
ТАБЛИЦА ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫХ ИТОГОВ от 14 марта 2011г. 00:06:35
Чурапчинская территориальная избирательная комиссия, всего комиссий -1 (из них представили протоколы -1) Выбирается вариантов: 1 из 3

		Всего	%%	9
1	Число избирателей, включенных в список	276		276
2	Число бюллетеней, полученных УИК	270		270
3	Число бюллетеней, выданных досрочно	0		0
4	Число бюллетеней, выданных помещении для голосования в день голосования	235		235
5	Число бюллетеней, выданных вне помещения для голосования в день голосования	8		8
6	Число погашенных бюллетеней	27		27
7	Число бюллетеней в переносных ящиках для голосования	8		8
8	Число бюллетеней в стационарных ящиках для голосования	235		235
9	Число недействительных бюллетеней	7		7
10	Число действительных бюллетеней	236		236
11	Число утраченных бюллетеней	0		0
12	Число не учтенных при получении бюллетеней	0		0
13	Егоров Герман Иванович	31	12,76%	31
				12,76%
14	Жиркова Любовь Ксенофонтовна	98	40,33%	98
				40,33%
15	**Сыромятников Николай Егорович**	**107**	**44,03%**	**107**
				44,03%
	Приняли участие в выборах	243	88,04%	243
				88,04%
	Приняли участие в голосовании	243	88,04%	243
				88,04%

Дата ввода	13:03
Время ввода	23:59
Число изменений / поступлений	0
Источник данных	П

БД - база данных, П - протокол, Т- телефон, Р - радиограмма, К -КОИБ
Э - комплексы электронного голосования, РШ - разрешение
ГАС "Выборы" 14.03.2011 00:06

ЭҺЭРДЭЛИИБИТ!

Күнду арбыһын, эйэбитин, таһыы уо ветерана ***Ванифатий Дмитриевич МЕСТНИКОВЫ*** *85 саастыы туолбут дьоһун-маҥы ыалдьыбаҕар чэҥнэҕин истиэнэ эрдэлиибит!*

Биһиги туспутугар кыһаныллыы, өйөбүлүк, чэнэс ыһыы барҕа маҕталлыбытын тиэрдэбит. Эйиэхэ кытаатаах доруобуйаны, үһүн үйэни баҕарабыт!

Уолаттарыҥ, кыайаттыы, сиэнэҕиҥ, Дьокуускайтан Лена, Кемерооттон Маша уонна Сашенка.

***

Убаастабыллаах коллегабытын, СР уорэҕириитин туйгунун, РФ уопсай үөрэтээччилэрин бочуоттаах үлэһитин, СР Президиум грамоһун хаһаайкатын, уһуйааҥа сылгыһын олус тыллэгэр үчүгэйдик ***Дария Петровна КУЛИЧКИНАНЫ*** *ыалдьыбаҕар кэрэ-бэлэҕэ кэҥиитиэн эрдэлиибит!*

Баҕарабыт чэгиэн доруобуйаны, үрдүк ситиһиилэри, дьоһун-соҕуһу!

Олус тыллэх үчүгэйдэрин уһуйуллаахтарын уһуйуутугар тиһиэтэ.

***

Күнду дьиэлиитүүн ***Светлана Георгиевна*** *уонна* ***Василий Николаевич ДЬЯЧКОВСКАЙДАРЫ*** *ыал буолан биирэҕэ олорбуттарын 50 сылларын, Кыһыл хомуос сыһыарыытыгар ситиэтиспэ-истиэнэҕэ эрдэлиибит!*

Баҕарабыт кытаанах доруобуйаҕа, үйэни дьоллоох олоҕу, чэпчэки тэлэһэни, үөһүргүт үһаатыы!

Дорҕоторуот (3-с выпуск).

***

Тыыл, үлэ ветерана, Чурапчы нэһилиэгин олохтоохуун, аламаҥ ытыастаҕар кыргыһыыны ***Ванифатий Дмитриевич МЕСТНИКОВЫ*** *85 саастыы туолбут цэриэмэх кэрэтүнэн истиитиэ-истиэнэҕэ эрдэлиибит!*

Баҕарабыт үтүөнэ уҥа цэрүүнү, чэгиэн-чэбдик доруобуйаны! Кэрэ саһаатаҕынаҕыллаҕына, ыра саһаатынан туруохтун диэн айхаллыыбыт-үрүйдүүбүт!

Эҕэрдэни кытары Алаас ыала.

***

Тапталлаах ийэбитин, кэрэмнээн, үрдүк категориялаах фельдшер-акушеркатэрэнэ ***Наталья Кириллова СИВЦЕВАНЫ*** *олоҕуттан оҥорбутунаан, үйэ анараатах үбүлүөйүгүнэн истиитиэ-истиэнэҕэ эрдэлиибит!*

Баҕарабыт күн сиригэр баар барыы үчүгэйи, эҕэс да эҕэ саҥаларэ үөрэ-көтө, чэгиэн-чэбдик, цэлкэй-аламсыы сылдьыаҕар!

Сааһабыт саһаан, баҕарбыт баһыы эҕэс да тулаа турдун диэн алгыыбыт. Биһиги туспутугар үтүөлээбит ыһыахтаах, үөстүбат таптальыс иһин барҕа маҕталлыбытын этэбит!

Уолаҕыс Герман, кыһыһыс Сахаайа, кэрэхсэбиллээх Юрий Сыппаттар.

***

Кэриэтэ саныыр, ытыастыыр, убаастыыр эдьиийбитин, Одьулуун нэһилиэгиттэн төрүттээх Чурапчы нэһилиэгин олохтоохун, таһыы, үлэ ветерана ***Вера Гавриловна ОКОНЕШНИКОВАНЫ*** *80 саастыы туолбуоккунан истиитиэ-истиэнэҕэ эрдэлиибит!*

Биһиэхэ хаһыа тэҥнэ 80 сааскар диэри биирэҕэ алтыһан, сүбэлээн-амалаан, тирэх буолан төрүттэрбитин эйэҕэстиигэ үчүгэйдик кыбиһааттыын олус үөрэбит, астыһабыт. Эн баар буоларгын биһиги тирэхтээтиэхтэ.

Таптыыр эдьиийбит, оҕолоруҥ, сиэнэрэҥ сылаас таптыыларыгар уйдаран, биэнэн эрэ дьаһаҕы доруобуйаҕын хаһыстаһан үрүҥүнэ олоҕорор баҕарабыт!

Барыы уҥаҕын баҕара хаһабыт Дьокуускайтан, Одьулуустан балтыларыҥ Мария, Аграфена, кыптуоһуттэр Нестер уонна чаҥы оҕолоро.

***

Тапталлаах кэрэмнээн, ийэбитин, эбэбитин, Мэҥэһэ олохтоохун ***Наталья Иванова СЕМЕНОВАНЫ*** *үбүлүйдээх хэрэ-бэлэҕэ кэриэтэнэ эрдэлиибит!*

Бэрэһэ ыалласпатыҥ, хомолтоо хаһбостоҕун, дьиэ-сэргэ тэлэһэйдүк, үөрүүг-хатыыг үрдэтэҥ, кырдьар дьиэни биэлиэҥэ, чугас дьоҥун, аймахтарыҥ ортолоругар өрүү цэрэ-көтө сылдьаргар, кырдьары бэлиэтэр кытаанах саҥаланнаргар баҕарабыт. Биһиги туспутугар алгыһабыт кэһиэнэҥэр, бэлиитэлэ иһин махтанабыт!

Эҕэрдэни кытта кэрэхсэнэ, оҕолоруҥ, кыптуоттэриҥ, сиэнэрэҥ.

***

Уһаһа Бүлүүттэн төрүттээх Чыаллара олохтоохун дьиэбитигэр ***Антонина Степановна БАРАШКОВАНЫ*** *60 саастыы туолар үтүө-маҥы ыалдьыбытын истиитиэ-истиэнэҕэ эрдэлиибит!*

Баҕарабыт бэрт сэҥа бастыҥын, ырыа сэҥа ыраахтыы, чэгиэн-чэбдик доруобуйаны!

Анна Слепцова, Аэлла Говорова, Майя Шеломова.

***

Убаастабыллаах кыһаастыын салайааччытын, СР уорэҕириитин туйгунун, РФ уопсай цэрэттээһинин бочуоттаах үлэһитин, Россия Президиум грамоһун хаһаайкатын ***Марина Николаевна КЕРЕМЯСОВАНЫ*** *олоҕор орто олууранынан, үйэ анараатах истиитиэ-истиэнэҕэ эрдэлиибит!*

Эн оҕо аймаҕы улуу нүөчэ таныыбар үчүгэйдээхтэх цэрэттээһин, биһиги кэккэ аартыктар сирдэһэн кэлиэҕэр айыныыллаах үлэҕэ үрдэтиэҕиҥэ ыалдьыбытын, маҕталлыбытын тиэрдэбит.

Кэнсэри ыһыаты цэрэтэр-ыллар туһугэр үлэҕэр ситиһиилэри, чэгиэн доруобуйаны, төҥүлэ олоххор дьоллу-соҕуһу баҕарабыт!

Эҕэрдэни кытта С.К.Макаров аатынан уһуйааҥы гимназия 7-с үөрэхтээх цэрэттээччилэрэ, төрөппүттэрэ.

Кэриэстэбил

КҮНДҮ КИҺИБИТ СЫРДЫК КЭРИЭҺИГЭР

Тапталлаах кыһыспыт, балтыбыт, эдьиийбит Новгородова Надежда Ивановна ыарахан ыарыыттан биһиги кэккэбэттэн түөрэбыта күлүн тутар 19 күнүгэр баар сылын туолар.

Надя 1986 сылдаахха алтыанныы 6 күнүгэр Хайахсыт нэһилиэгэр Мария Семеновна уонна Иван Николаевич Новгородовтар дьоҕо кэргэттэригэр иккис оҕонон төрөөбүтэ. Надя төрүөҕүттэн сүрэҕэр пороктаах буолан, 1992 сылдаахха Новосибирскай куораҥка уустук операция оҥоһуллубута. 1993 сылдаахха Хайахсыт орто оскуолатыгар маҥнайгы кылааска үөрэнэ киирбитэ. Доруобуйата мөлтөөүнэн дьиэр үөрэнэхтээҕэ баҕаран, туруулаһан туран тэҥнэхтэрин кытта биэрэх үөрэммитэ. Кини кылаабын оҕолорун олус сөбүлүүрө, саастыылаахтарыттан хаалбакка үчүгэйдик үөрэммитэ. Оскуолаҕа үөрэнэр кэмигэр барыы ыалдьыттар тэрээһин кэнитэ суох барбата, бастыҥ общественник этэ, олимпиадаларга өрүү кыттара, мөкпөлөҕөрө, үөҕөөрү туйгун буолара. Аралара эдэр саһыылар ыарахан ыарыыттан олохтон туоралан, үс оҕо ийэлэригэр хаалбыттара. Надя эдьиийбин, бырааты кытта илгэхтик-айгэхтик байҕбайэлэрин көрөөн улаатыыларга.

Кырабыт дэммэкэ иһэллэригэр күүс-көмө буоллаҕара. Надя уруһуйдуурун, ыстэҥэрин, баайарын олус сөбүлүүрэ. Биирдэ төрөөбүттэригэр, аймахтарыгар, ийэлэригэр олус ыһыаҥыллаах, наһаа чугас эҕэ.

Оскуоланы 2003 сылдаахха үчүгэйдик бүтэрэн, ситии-хотуу аттестатын ылыыта. ДЫГТИ филиалыгар кэтэхтэн үөрэнэн, экономист-бухгалтер идэтин ылан, 2006 сылдаахтан Чурапчы улууһун хаан балыыһатын бухгалтериятыгар үлэлэһэ-тэ. Үлэтигэр кыһаныллаах, байэтин идэтин толору баһылаабыт эдэр специалиһы бэлиэҕэ салалтата сыаналаан, 2008 сылдаахха Махтал суругунан наҕараадаламмыта.

Надя олоҕу олус таптыыра, дьону-сэргэни кытта сылдьарын сөбүлүүрэ. Кини көҥүлэ-холку майгылаах, үөрүүнэҥ этэ, дьэлэ өрүү үтүөнү эрэ баҕарара, кыаҕа тиэйэригэр көмөлөһөр, сүбэлиир, ыраас-сырдык, күүстээх саныыларга. Олоххо тардыһыылаах буолан, төһө да ыарахан ыарыыны кытта туруулаһа сырыттар, дьэлэ-сэргэҕэ биллэрбэккэ, кинилэри кытары тэҥнэ үлэлии-хамсыы сылдьан ыарахан ыарыыттан биһиги кэккэбэттэн түөрэбыта.

Күнду киһибитин курууһун суохтуубут, ахтабыт-саныыбыт, кини кэрэ, сырдык мөссүөнэ биһиги өйбүтүгэр-сүрэхпитигэр өрүү тыыннаах сылдьыаҕа.

Иһэҕэ, эдьиийэ, бырааттара, аймахтара.

БИЛЛЭРИИЛЭР

Кузьмин Василий Гаврильевич аатыгар бэриллибит байҕаннай билиэт сүпүгүнан дьиэгэ суоҕунан ааҕыллар.

***

Лучшие телеканалы для вашей семьи от "Орион экспресс"! Установка, подключение, настройка антенн на 47 каналов. Все федеральные каналы в т.ч. НВК "Саха" без абонентской платы. Заявки принимаются от жителей с. Чурапча, Болтого, Онкулун, Дирин, Мугудай, Телей, Сылан.
Тел: 8984-103-59-45, 25-354.

***

Пинигина Елизавета Васильевна аатыгар бэриллибит Аҕа дойду Улуу сэриитин ветерааныгар дастабырааныката сүпүгүнэн дьиэгэ суоҕунан ааҕыллар.

***

Оконешникова Вера Лазаревна аатыгар бэриллибит суоппар дастабырааныката, медицинскай ыспыраапка, ПТС, технический паспорт, страховой полис сүпүгүтэриилэн дьиэгэ суоҕунан ааҕыллар.

***

Продаю новую "Ниву" 2011 г.в., двиг. инжектор, 5 ст. КПП, ГУР, ходовая от "Шевроле". Автокредит.
Тел: 8914-108-19-25.

***

Удамыр сыанаҕа пластиковай түүнүк оҥоруутар сакаас ылабыт. "Таҥар" маҕаһыына.
Тел: 8914-280-87-85.

***

Ус өҥнөөх улахан кутуйахсыт куоскаҥа биэриллэр. **Тел: 8914-107-69-89.**

***

Инженер-программист (сертификат Microsoft, Retra Tech) предлагает свои услуги. Установка лицензионных, всех версий Windows. Антивирусы с лицензией на 2 года. Разные программы.
Тел: 8984-115-81-52, 41-916 (после 18.00 вечера).

***

Чурапчыга көҥөрэн ыларга 12х8,5 дьиэ атыылаһар. **Тел: 41-005, 8914-291-00-00.**

***

Болтого нэһилиэгэр "Роза" кафе күлүн тутар 19 күнүттэн саскы сыанабалыыта тэрийэр! Эниигин хаһыаллаһыҥ, сыыртан хатаһыллыаһын, «бураньнан», атыынан хатаһыллыаһын, арааһа аттарыстэҕэ күүтэллэр.

Нэһилиэк дьаһалтата.

***

"Агроснаб" маҕаһыынытыгар атыыга баалларбыт: сертификаттаах "Сахазернопродукт" оҥорбут үрдүк хачыстыбалаах бидобобачалаах, витаминнээх, быстарай таастардаах, сымыыттыырыгар туһалаах куурусса комбикорма (байэбит тиэрилээн кэлиэҕин атыылыыбыт, 1 кг-30 солк), ысках комбикорма-600 солк, сибэккиэнэ комбикорма-650 солк. Олус таҥыннан шпагат баа, чаҥчаллыбыт МТЗ саппаас чаастара, окко аналлаах техника, халыат, армированнай теплица пленкалара, спец. тэнгэс уоҕа баалар. Чурапчы иһигэр тутаннаах сирэх илдьэн биэриэбит. **Тел: 41-526, 42-525.**

***

Сүһалыык 10 см. халыҥнаах пенополистирол атыыланыыбыт. 1 куб (5 уот.) – 2000 солк.
Билиэр тел: 8-914-101-70-55.

***

"Дэлбэр" такси күн ахсын Чурапчы-Аллараа Бастэх-Дьокуускай маршрутунан дьиҥ таһар. Табаар таһыллыыр эмиэ үлэлиибит. Хаппах баҕарар хайыспахара коллективнай сакаас ылабыт. Кэмүс сөбүлүүтэры атыылыыбыт.
Тел: 42-048, 8914-102-29-44.

Торговая Компания "СахаСеть"
Принимаем заявки на *легендарный мотоцикл.*

Мотоцикл "Alpha"
(двигатель от легендарной "HONDA Super Cub")

с. Чурапча, ул Лазарева 6 (м-н "Рассвет").
тел.: 8 (914) 711-999, 8 (4112) 36-78-50.
подробно на: http://vkontakte.ru/club23095421.

МАХТАНАБЫТ

Күлүн тутар 13 күнүгэр буолан аастыт Чурапчы оройуунун (улууһун) Сэбиэтигэр 5-с №-дээх Одьулуунаҕы быһыардыыр уокуругунан депутат быһыарыгар мин кандидатурабын өйөөн, итэҕэйэн куоластаан биэрбит Одьулууга нэһилиэгин быһыардаччыларыгар, быһыардыыр кампаниябын ыытарбар көмө-тирэх буолбут нэһилиэгин терүттээх Чурапчыга олорор, үлэлиир "Дьабыыла" түмсүү Сүбэтигэр дириҥ махталбын, ытыктабылбын тиэрдэбин уонна Эниги дириҥ итэҕэлиттэн чиэстэхтэн толорон, төрөөбүт өйөлөхпөт чэчиригэр сайдарыгар, нэһилиэк хас биирдиитин олохтоохун, тэриллээрэн иитээччилэрин кэмүскэйиитигэ өйбүн-санаабын, күүспүн-уохпун уураннан туран үлэлиэм диэн эрэнэрэрбин биллэрэбин.

Барҕа махталы кытары Семён Владимирович Тобоков.

Чурапчы нэһилиэгин олохтооҕо
ЗАХАРОВ Владимир Степанович
олохтон туораабытынан кутурдааларын тэҥнэллэр:

-Тапталлаах аралара, эбэлэрэ Захаров Владимир Степанович ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кэргэннэр Аэлисия Софроновнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар ыскэ олорор ыаллара, Красильниковтар түөлбэ олохтоохторо;

-Үлэ ветерана Захаров Владимир Степанович ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кэргэннэр Аэлисия Софроновнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр Кинэҕэ үлэлээбиттэр Прасковья Алексеевна, Акулина Харитоновна, Иван Еремеев, Ирина, Василий Монастыревтар, Платон Коркин;

-Үлэ ветерана Захаров Владимир Степанович ыаллыын олохтон туораабытынан кэргэннэр Аэлисия Софроновнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар "Чурапчы" ТХПК салалтата, профкома, коллектива;

-Тутуу тэриллээтэр бииргэ үлэлээбит убаастыр аҕа табаарыстара, ыаллыыллара, үлэ ветерана Захаров Владимир Степанович ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кэргэннэр Аэлисия Софроновнаҕа, уолаттарыгар, кыргыттарыгар, кэбиттэригэр, күүгэттэригэр, сиэннэригэр Атласовтар, Никуповтар, Сергеевтар, Смирновтар, Захаровтар, Иустиновтар, Павловтар.

Чурапчы улууһун Сылан нэһилиэгиттэн төрүттээх
ПЕРМЯКОВ Михаил Ефимович
олохтон туораабытынан кутурдааларын тэҥнэллэр:

-Чурапчы улууһун Бочуоттаах гражданина, өр сылларга оскуола директорынан, партия райкомун иккис секретарынан, Чурапчы райисполкомун председателэ-ниэн, Дьокуускай куораҥа партия хонтуруолун председателэ-ниэн үлэлээбит Пермяков Михаил Ефимович уһун ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кэнэ оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас аймах дьоҥнар "Сылаг нэһилиэгэ" МТ дьаһалтата, кырдьаҕастар сэбиэттэрэ;

-ЧГУ выпускника, Дириҥ орто оскуолатын директорынан, партия оройуоннаабы комитетын иккис секретарынан, райисполком председателинэн, Дьокуускай куораҥа партия хонтуруолун председателэ-ниэн үлэлээбит Пермяков Михаил Ефимович уһун ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан оҕолоругар, сиэннэригэр, бары чугас дьоҥнар Дьокуускайтан, Чурапчыттан ЧГУ-га бииргэ үөрэммит 17-с выпуск выпускниктара.

Хаһахсыт нэһилиэгин олохтооҕо
ФЕОФАНОВ Егор Дмитриевич
күлүн тутар 16 күнүгэр ыарахан ыарыыттан өлөн туораабытын бары биллэр дьоҥнар, аймахтарынар курутуйан туран ыйыталаһаллар.

Оҕолоро, сиэннэрэ уонна хос сиэннэрэ.

Редактор - директор: А.А. ЗАХАРОВ.
Редактор-директоры салбуйааччы, культура, быраал, доруобуйа харыстабылын отдела – О.В. ТРОФИМОВА.
Эппиэттиир секретарь, литературнай сотрудник, сурук отдела – Н.Н. ПУХОВА.
Экономика, спорт, тыа хаһаайыстыбатын отдела – А.М. СЛЕПЦОВ.
Үөрэхтээһин, оҕо аймах, иҥнат отдела – А.Г. КУЗЬМИНА.
Корректор – В.Н. ПЕТРОВА.
Верстальщик – Л.К. ПОПОВА.
Бэчээтээччилэр – Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ, С.А. ПАВЛОВ.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Чурапчы улууһун "Сана олох" редакционнай-издательскай холбоһук государственной учреждение. Массабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһуулуур хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ СР региональнай управлениятыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ – ПИ №19-0423.

ААДЫРЫСПЫТ: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Телефоннарбыт: редактор – 41-332, отделлар – 41-265, 41-356.
E-mail: sanaolah@mail.ru

Бэчээккэ сакаас: №35-36(10284-10285). Тираж 2400. Хаһыат сыаната: 10 солк.

Сана олох

Автор суругар эппиэр санаа редакция позициятыгар малдьы сап түбэһэр буолбатах. Сурукка ыйыллар чахчылар кырдьаҕастарыгар эппиэтинэйэ автор тус байэтэ сутар.

Хаһыат бэчээккэ бэриллэр графига: 16 ч 00 м. Бэчээккэ бэрилиннэ: 16 ч 00 м. "Сана олох" редакционнай-издательскай холбоһукка 16.03.2011 с. офсетка бэчээттэннэ.
Аадырыһа: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Индекса: 54907. Хаһыат надиалээ уста: оптуоруннуккэ, чаптэрга уонна субуотаҕа тохсор.